

Деревянко Б.В. Соціально-правова характеристика фінансової системи України / Б.В. Деревянко, А.В. Савченко // Актуальні питання адміністративного права та процесу : матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів та студентів, м. Кривий Ріг, 16 грудня 2016 р. - Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут МВС України, 2017. - С. 106-110.

Савченко Артем Віталійович

магістрант Навчально-наукового інституту права

Сумського державного університету

магістрант Навчально-наукового інституту права

Сумського державного університету

Деревянко Богдан Володимирович

професор кафедри адміністративного, господарського права

та фінансово-економічної безпеки

Навчально-наукового інституту права

Сумського державного університету

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Починаючи досліджувати соціально-правову структуру фінансової системи країни, слід зосередити увагу на визначенні сутності фінансів як головної складової фінансової системи тому що фінанси є головним та практично єдиним компонентом що пов'язує між собою різні елементи фінансової системи країни. З одного боку, сутність фінансів, їх форми та кількість визначають спроможність держави та гарантують перспективи її фінансового розвитку [1, с. 86].

З іншого боку, завдяки фінансам держава постійно має змогу впливати на результати відтворення виробництва за рахунок фінансових ресурсів та застосовуючи відповідні правові норми держава стимулює розвиток виробництва і підтримує в раціональних та об'єктивних пропорціях розвиток суспільства і держави в цілому.

Загалом це питання було предметом дослідження багатьох науковців зокрема: Дж. Ван Хорна, П. Роуза, Д. Фрезера, Р. Брейлі, Є. Брігхема, А. Гропелі, М. Портера, С. Роса, Т.А. Латковської, С.В. Міщенко, С.В. Науменкової,

Дерев'янку Б.В. Соціально-правова характеристика фінансової системи України / Б.В. Дерев'янку, А.В. Савченко // Актуальні питання адміністративного права та процесу : матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів та студентів, м. Кривий Ріг, 16 грудня 2016 р. - Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут МВС України, 2017. - С. 106-110.

В.М. Опаріна, Н.Є. Селюченко та інших. Так Дж. Ван Хорн вважає, що фінансова система це сукупність низки установ і ринків які надають свої послуги фірмам громадянам а також урядам. П. Роуз і Д. Фрезер розглядають фінансову систему країни як мережу фінансових ринків, фінансові інституції, бізнес-структури, фінанси домогосподарств та уряду. Тобто фінансова система країни визначається ними як поєднання ринків інститутів та фірм що надають фінансові послуги та виступають як фінансові посередники. Тоді як на думку С. Науменкової та С. Міщенко «такий підхід обмежує роль і призначення фінансової системи». Вони вважають що такий розгляд фінансової системи за функціональним призначенням та структурною побудовою наближає її за визначенням до іншого поняття а саме фінансового сектору.

Існування фінансів пов'язане з необхідністю вилучення розподілу та формування державою частки валового внутрішнього продукту саме перерозподіл та розподіл ВВП у грошовому вимірі визначає призначення фінансів задля цього державою визначаються законодавчо закріплені ознаки фінансів їх місце в фінансовій системі особливості та форми регулювання [2, с. 78]. Тому вважаємо що фінанси необхідно досліджувати як юридичну а вже потім як економічну категорію. Так, на нашу думку, фінансам як юридичній категорії властиві такі особливості:

- фінанси історично пов'язані з природою виникнення та функціями держави і виконують завдання державного розвитку на його конкретному етапі;
- фінанси являють собою закріплені законом відносини між державою, фізичними та юридичними особами з питань формування використання та розподілу грошових коштів та фондів;
- фінанси тісно пов'язані з виникненням та існуванням товарно-грошових відносин в державі та суспільстві;
- фінанси виступають предметом закріплених державою правових норм при розподілі та перерозподілі частини ВВП [3, с. 79].

Дерев'яно Б.В. Соціально-правова характеристика фінансової системи України / Б.В. Дерев'яно, А.В. Савченко // Актуальні питання адміністративного права та процесу : матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів та студентів, м. Кривий Ріг, 16 грудня 2016 р. - Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут МВС України, 2017. - С. 106-110.

Вважаємо що через відповідні закони держава завдяки саме фінансам регулює відносини щодо формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих державних грошових фондів. Вони складають однорідну систему, яка діє на єдиних умовах, є однаковою по формам і методам розподілу грошових коштів та носить назву фінансового інституту. Тому саме врегульована державою через виникнення відповідних фінансових відносин та встановлена нею сукупність взаємодіючих та взаємопов'язаних фінансових інститутів складає фінансову систему держави. Фінансові відносини можуть виникати між державою та юридичними і фізичними особами, між декількома юридичними особами, між юридичними та фізичними особами, між декількома фізичними особами. А тому саме фінансові відносини утворюють фінансову систему країни. На нашу думку, фінансова система нашої країни являє собою дуже складний механізм, ефективність функціонування якого напряду залежить від двох визначальних чинників: по-перше від законодавчої урегульованості, налагодженості та збалансованості фінансових відносин у суспільстві [4, с. 32]. Це насамперед вибір правильної і доцільної для країни фінансової моделі розвитку, яка стимулюватиме виробника та суспільство [5, с. 34].

Удосконалення фінансової системи України можливе через здійснення комплексу заходів, чітко визначений законодавством розподіл фінансових ресурсів між центральними та регіональними органами влади, конституційне розширення повноважень регіонів та збільшення контролю та відповідальності за результати їх діяльності, оптимізацію витратної частини Державного бюджету, скорочення кількості державних установ та оптимізацію їх функцій, зменшення надання з Державного бюджету субсидій та дотацій збитковим підприємствам за винятком пріоритетних галузей економіки, наукоємних капіталомістких, законодавче врегулювання реструктуризації боргів державних підприємств, проведення ефективної податкової реформи з метою формування необхідних централізованих резервів для подальшого використання замість залучення

Дерев'яно Б.В. Соціально-правова характеристика фінансової системи України / Б.В. Дерев'яно, А.В. Савченко // Актуальні питання адміністративного права та процесу : матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів та студентів, м. Кривий Ріг, 16 грудня 2016 р. - Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут МВС України, 2017. - С. 106-110.

емісійних кредитів, визначення прийняттям відповідного закону державного органу, в тому числі і правоохоронного, який буде здійснювати чіткий системний контроль за надходженням коштів до бюджетів і їх цільовим використанням [6, с. 68].

Виходячи з викладеного вважаємо, що головним завданням побудови національної фінансової системи є забезпечення на законодавчому рівні максимальної мобілізації наявних в українському суспільстві фінансових ресурсів і залучення при обґрунтованих потребах їх ззовні встановлення законних передумов для їх ефективного використання і максимізації на цій основі виробництва власного ВВП. Рух грошових коштів через ланки і сфери фінансової системи повинен сприяти формуванню в кожного суб'єкта доходів, що відображають його продуктивність і є достатніми для забезпечення потреб його діяльності [7, с. 62].

Задля ефективного функціонування фінансова система України потребує вдосконалення, яке повинно здійснюватись у напрямках вдосконалення фінансового законодавства і права, створення на якісно новій основі організаційно-економічного механізму управління фінансами, посилення ролі фінансів в країні [8, с. 83].

Фінансова система України значною мірою визначається станом кризи. Тому задля подолання кризового стану потрібно провести комплекс реформ, спрямованих на стабілізацію фінансової системи. Але лише при комплексному підході до рішення проблеми можна досягти позитивних результатів.

Отже, фінансова система є життєво важливою в економіці та суспільстві і є запорукою нормальної життєдіяльності країни.

Список використаних джерел

1. Безгубенко Л. Фінансова система України в умовах перехідного етапу // Фінанси України. – 2014. – № 9. – С. 15.

Дерев'яно Б.В. Соціально-правова характеристика фінансової системи України / Б.В. Дерев'яно, А.В. Савченко // Актуальні питання адміністративного права та процесу : матеріали ІІ всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів та студентів, м. Кривий Ріг, 16 грудня 2016 р. - Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут МВС України, 2017. - С. 106-110.

2. Бондар І.Р. Наслідки фінансової глобалізації для України / І.Р. Бондар // Фінанси України. – 2014. – № 8. – С. 8.
3. Василик О.Д. Державні фінанси України : навч. посіб. / О.Д. Василик. – К.: Вища школа, 2011. – 383 с.
4. Економічна енциклопедія / Під ред. С.В. Мочерного. – К., 2012, т. III. – С. 361.
5. Економічна теорія: політекономія: підручник / [за ред. В.Д. Базилевича]. – 5-те вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2012. – 615 с.
6. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К.: Знання, 2012. – 1072 с.
7. Зюнькін А.Г. Фінансове право: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.Г. Зюнькін. – 4-те вид., доповн. – К.: МАУП, 2012. – 568 с.
8. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. – Львів, 2011. – С. 52.